

ARGIA MOZALIK GABE

ISILTZEN DENAK



ZORIONIK EZ DU



Urtebetez Mozal Legeari eta haren izenean Espainiako Gobernuak ezarri zigun isunari aurre egin izanak emaitza garrantzitsua ekarri du. Kazetaritzarekin lotutako lehen auzian Mozal Legeak atzera egin du. Eskubide urraketen aurrean isilik ez geratzea hautatu dugunok, irribarre txikia ezpainetan, informatzeko eta eragiten jarraitzeko beste arrazoi bat irabazi dugu.



Axier Lopez

@axierL

ARGAZKIAK: DANI BLANCO

“Si te mandan una carta, y no va perfumada, es del Gobierno Civil”. Kojon Prieto y los Huajalotes taldeko lagunek XXI. mendean abesten jarraituko balute, ziur naiz Carlos Urquijorekin oroituko lirartekeela. Azken lau urteotan, Espainiako Gobernuaren EAEko ordezkartzaren helegite eta isunak jaso dituzten ehunka euskal herritar, antolakunde eta udalak berarekin oroitu diren bezala. Egia esan, ARGIA ezustekoa izan zen, gure lana egitearen truke 601 euro eman behar genizkiola irakurtzea. Are gehiago, erabateko bakardadean PPK bakarrik babesten duen Mozal Legea erabiliz isundu gintuela ikustea. Eta zer esanik ez, Euskal Herrikoa ezezik, Espainiako estatu osoan horrelako gutun *ederrik* jaso zuen lehen kazetari eta hedabidea ginela jakitean.

Euskarazko hedabide txiki eta independente bat Espainiako Gobernuaren salbuespenezko legediaren lehen jo-puntua. Iazko martxoaren 3a zen, *Euskaldunon Egunkariaren* itxieraren 13. urteurrenetik astebetera. Argudio zaharberrituak. “ETAren menpe” aritzea lehen; “ETAren eta *Ospa* eta *Alde Hemendik* mugimenduen mehatxua indarrean egonik, polizia-agenteen eta beren familiaren segurtasun fisikoa arriskuan jartzea” txio baten bidez, orain. Egun Iberdrolaren izenean mintzo den Angel Acebes ministroak “euskararen eta herritarren eskubideen defentsan” zioen artean; “Broma hutsa da esatea Espainian arazo bat daukagula



adierazpen askatasuna edo manifestatzeko eskubideekin lotuta”, dio Kongresuan orain Mariano Rajoyk. Madrilgo jende inportantearen jarioa ondo konprenitu gabe jarraitzen dugu euskal kazetariok, antza.

Euskal hedabideon elkartasuna eta babesa ez dira urteetan aldatu. Pribilegiatuak gara kazetariok, kazetaritzaren aurkako erasoek gainerako herritarren aurkako urraketek baino zabalpen handiagoa izaten dute orohar. Baina arazoa kolektibizatzea izan da gakoa. ARGIAko lantaldeak isun bidegabea ez genduela ordainduko eta Mozal Legea desobeditzeko prest ginela lehen segundotik adierazteak azkartu zuen erantzun kolektiboa. Ondoren, euskal hedabide eta kazetarien erantzun paregabeak tran-

polin paregabea osatu zuen ordu gutxiren buruan albistea nazioartera salto egin zezan. Eta hala, ARGIA ezarrirako 601 euroko isun administratibo bat milaka kilometrotara dauden *The New York Times* edo Al Jazeera hedabideek zabaldu zuten. Une horretatik aurrera albistea nola biderkatzen zen ikusi genuen: Mexiko, Frantziako estatua, Errusia, Grezia, Italia, Irlanda, Australia eta abar. Gure historia partikularrerako geratuko dira ARGIA Espainiako Kongresuan entzutea, Onintza Enbeitaren eskutik, edo Jordi Evoleren *Salvados* saioan parte hartzeko gonbita. Azken momentuan atzera egin zuten ekoizleek.

Isiltzea erabaki zutenak ere izan ziren. Gutxi, baina arrain handiak. *The*



XXX

Guardian euskal herritar bati ezarritako zigorraren berri ematen ari zela, hementxo egunkaririk salduenak txintik ere ez zuten esan. Edo *El País*en inoiz argitaratu ez zen elkarrizketa, zeinean Madrilgo kazetariak galdetu zidan lehenengoa izan zen ea ezker abertzalearekin lotura edo harremanik ba ote nuen. Bi adibide ilun, jartzearren. Auzia irabazi dugunean ere jarrera bera izan dute.

Eleak/Libre-ko lagunei esker kale-ara ere heldu zen salaketa, Hekimeneko hedabideen bultzadaren ostean, EAEko Euskal Kazetarien Elkarteak bidea ireki zuen, aurrena Espainiako Estatuko kazetari elkarte gehienek gurekin bat egiteko eta hortik, Europa mailako Mugarik Gabeko Erreportariak, Amnistia

Internazionala edota mundu mailako gobernuz kanpoko 100 elkarte biltzen dituen *International Freedom of Expression Exchange* taldeak gure isunaren eta Mozal Legearen aurka hitz egiteko.

Legea egiten den lekura legea ez betetzeko proposamen batekin azaldu ginen. Lasarte-Oriako gure egoitzan nagusi den eromen zoragarriaren adibidea da. Ate birakarien bultzadak zorabiatutako politikari ohiak bezala, lanak izan genituen gure txikitasunean handi ez sentitzen kasu egin zigutenean. Mozal Legea ez betetzeko konpromisoa Gipuzkoako Batzar Nagusiek eta Nafarroako Parlamentuak begi onez ikusteaz gain, Polizia bat kontrolatzen duen Gasteizko Legebiltzarrak ia aho batez gure proposamena onartu zuen.

Tamalez, denborak ARGIAren proposamenaren aurka bozkatu zuen bakarri eman dio arrazoia. "Legez besteko proposamenak zentzurik gabe husten ari zarete, oso ondo dakizuelako -Carmelo Barriok EAJ eta PSE-EEko ordezkariengan begirada iltzatzearekin batera- gaur onartu duzuen ez duzuela beteko". Orduz geroztik, Ertzaintzak 2.857 aldiz eman dio arrazoia popularrari eta Beltran de Heredia barne sailburuak behin: "Gu legea betetzeko gaude" soil batez.

Zientzia politikoetako irakasleak "Parlamentuan esandakoa sarri Parlamentu barruan geratzen dela" azaldu zuen egunean ez ginen klasera joan. Eta, herabe, sinetsi genuen nahikoa izango zela herritarren, gizarte eragilean, alderdi po-

litikoen eta parlamentuaren gehiengo indar polizialen jarrera aldarazteko.

Zeren aurrekari?

Isuna jarri zigutenetik, kazetari elkar- teek eta nazioarteko eskubideen aldeko eragile garrantzitsuek esandakoari entzungor egin dio Gobernuak. Espainiako Arartekoari –Soledad Becerril popula- rra– PPko militantea izatea ere ez zaio lagungarria suertatu, eta ARGIAren isu- na indargabetezko eskaerari muzin egin zion Rajoyk. Baina hara non, epaiketa egiteko sei egun falta zirela, atzera egi- tea erabaki duten. Isuna indargabetezko forma arazoak argudiatu ditu Urquijo- ren makila hartu duen Javier de Andre- sek. Auziaren mamiari hozka ez egiteko, 'marroia' gaintetik kentzeko ohiko ar- gudio judizialeko bat erabiliz. Justi- zia egitearekin eta eskubideak bermatzearekin baino erabakiak unean uneko egoera politikorekin lotura duela inork ez du zalantzan jartzen. Ez dute Mozal Legea eta Polizia grabatzeko eskubidea orain ikustea nahi epaitegietan eta, mihi gaiztoen arabera, PSOE, EAJ eta PPren arteko elkarriketak goxo jarraitzeko gure kasuak ez zuen laguntzen.

Badakigu ez dela aurrekari juridikoa izango, sakoneko gaiari iskin egin diote- lako. Ez dituzte bertan behera utziko az- ken hilabeteetan etxetik oso urrun joan gabe, argudio gabezi bera ala handiagoa duten zenbait zigorrrek.

Mozal Legea bide judizialek geldia- razteko saiakeraz aparte, urtebeteko istorio honen amaierak badu ifrentzu politagorik. Nahi izanez gero, aurrekari izan daitekeena. Ez isildu izanaren on- dorioz, irabaz daitezke argudioz jantzita eta txikitasuna muga beharrean akuilu hartuta, hedabide independenteen eta herri mugimenduen hauspoari esker. Gaur egun ere protestatzea merezi due- la esateko adibide izatea nahi genuke, autozentsuraren aurkako txerto, kaze- tariok izan ez gaitezen gure eskubideei uko egiten diegunak. Espazio publikoan funtzionario publikoek egindako lana- ren berri ematea ezin da inola ere delitu izan. Eta Mozal Legea eskura edukita ere, erakutsi dugu posible dela boterea- ri muga justuak jartzea.

Oinek ukitzen duten lurraren arabera pentsatzen du buruak. Egune- ra zabaltzen ari den ARGIAren komuni- tatea lurzoru ederra da edonora salto egiteko. ■

EAJ ETA PSOE-REN ERREFORMA SAIOAK “LEGEA BERDIN UZTEKO”



Xabier Letona

@xletona

EAJk eta PSOEek Herritarren Segurtasu- nerako Legea –Mozal Legea– errefor- matzeko egin dituzten proposamenak aztertzen dira ondorengo lerroetan. Eta Eleak-Libre erakundeak lege honen aurka egiteko bideratuko duen ekimena.

No Somos Delito Espainiako Estatuko elkarteak egin du EAJren eta PSOEren proposamenen azterketa: “Legea aldatu nahi da, baina funtsean ezer aldatu gabe eta, gainera, herritarren segurtasunari buruzko eztabaida sakona saihestuz”.

Haien ustez, PSOEren proposamenak Mozal Legearen eta Corcuera Legearen (1992) txarrena biltzen du, kontzeptu ju- ridiko zehaztugabeak eta orokorregiak erabiliz, eta herritarra defentsa barik utziz. EAJri dagokionez, plataformaren esanetan, greba eskubidea eta atzerri- tarren eskubideak zabaltzeaz mintzo da azalpenetan, baina ondoren ez ditu kon- tzeptuok garatzen artikuluetan.

“Herritarren segurtasunaz EAJk duen ikuspegia oso kezagarria da: maila be- rean jartzen ditu oinarriko eskubideen babesa eta ondasunena. Haien idatzian, eremu publikoa ‘erabilera eta gozamen publikorako’ esparrua da, eta ez eskubi- deak bizitzeko espazioa. PSOEek eta PPK ikuskera bera dute, eta herritarren segur- tasuna ordena publikoaren mantenua- rekin nahasten dute”. Bien proposame- netan Mozal Legearen oinarrietako bati eusten zaio: polizien esanak frogatzea gisa balioa duela. Horrekin, praktikan, defen- tsarako eskubidea galtzen da.

Manifestazioa eta bilkura eskubidea- ri dagokienez, PSOEren proposamenek oso murriztaileak jarraitzen dute izaten. EAJren testuan atek irekitzen zaizkie baimen gabeko bilkura bapatekoei, bai- na beti ere larrialdiko kasuei erantzuten badiete. Horrez gain, “EAJK migranteen kanporatze ‘beroak’ –berehalakoak– mantentzen ditu, eta hori txirotasunaren kriminalizazioa da”.

Hobekuntzak ere badira proposame- netan, “baina gutxi”: Hainbat kasutan

PSOEek isunak txikitzen ditu. Hoberako aldaketa esanguratsuenak EAJrena da, hainbat kasutarako isunak ezabatzea proposatzen baitu, esaterako, segurtasun indarren argazki ez baimenduak argitara- tzeagatik, Kongresu eta Senatu aurreko bilkurak egiteagatik edota kalea oztopa- tzeagatik.

Eleak-Libre Mozal Legearen aurka

Eusko Legebiltzarrak 2016ko ekainaren 22an Mozal Legea ez aplikatzeko kon- promisoa hartu bazuen ere, Mozal Legea 8.087 aldiz erabili du Ertzaintzak 2015an eta 2016an (uztailetik urte amaierara 2.857 aldiz). Estefania Beltran de Heredia, Eusko Jaurlaritzako Segurtasun sailbu- ruak legea aplikatzen jarraituko duela esan du.

Nafarroako Legebiltzarrean legearen aplikazio datuak eskatuko dira eta bere aplikazioa bertan behera uztea. EAEko Legebiltzarrari hiru neurri eskatuko zaiz- kio: bat, Mozal Legearen aurkako jarrera berrestea; bi, lege honek berriz norbait zigortzen badu, salaketa publikoa egitea eta zigortuari babesa adieraztea; hiru, le- gea ez aplikatzeko konpromisoa berres- tea.

Zer egin Mozal Legean oinarrituta zigortzen bazaituzte? Eleak-Librearen telefonoa eskainiko da, lurralde bakoit- zean elkararekin elkarlanean ari di- ren abokatuen telefono zenbakiak eta e-posta bat ere bai: mozalikez@riseup. net. Zigorra errekurritu edo desobedi- tzea erabakiz gero, elkarrekin aholkulari- tza emango dio zigortuari. Herritarren eskubideak zein diren azalduz, mugimenduen errepresioaren aurkako Gida Liburua kaleratuko du. “Polizia Grabatu” ekimena ere abian jarri du –lehen hiru bideoak sarean dira jada–, Ahotsa, Topa- tu, Hala Bideo, Ekinklik eta ARGIArekin batera. Azkenik, eskubide zibil eta poli- tikoak bortxatu dituzten polizia ekintza guztien datu base bat ere osatu nahi du elkarrekin.

• 2017ko martxoan eguneratua •



MOZAL LEGEA

BATEZ BESTE 88 ZIGOR ASTEAN

ETA ERTZAINAZA

2015, APIRILA

2016, ABENDUA

8.087

ALDIZ

APLIKATU DU LEGEA EAEn

2016an
5.448



2.639
2015ean



2016KO EKAINAREN 22AN
LEGE BILTZARRAK
MOZAL LEGEA
EZ APLIKATZEKO KONPROMISOA
HARTU ZUENETIK

2.857

LEGEAREN
ARTIKULUA

ZER ZIGORTZEN DUEN

ERTZAINAZAK EZARRITAKO ISUN NAGUSIAK

36.16

Legez kanpoko drogen salerosketa eta kontsumoa

3.281

37.04

Segurtasun indarrei "irain egitea edo errespetu faltaz" zuzentzea

1.467

36.06

Poliziarri desobedientzia, identifikatzeari uko egitea...

941

36.10

Arma debekatuak eramatea, erakustea edo erabiltzea

894

36.03

Eremu publikoa oztopatzea, desordena sortzea

553

37.01

Elkarretaratzeak kalean edo toki publikoetan

222

37.13

Hiri-altzariak edo ondasun publikoa kaltetzea

172

37.07

Besteren eraikin, etxebizitza edo egoitzak okupatzea

136

36.04

Edozein funtzionario publikoren jarduna oztopatzea

94



ARGIA

INFOGRAFIA: Garbine Ubeda Goikoetxea eta Axier Lopez. ITURRIA: Eusko Jaurlaritzako Barne Saila.